

Vaccinaties en reisadviezen

bij medicijnen die de afweer
onderdrukken

Naar het ziekenhuis? Lees eerst de informatie op www.asz.nl/brmo.

**albert
schweitzer**

Inleiding

Wanneer u medicijnen gebruikt (of gaat gebruiken) die uw afweer onderdrukken, heeft u soms meer risico om bepaalde infecties te krijgen. Dit risico heeft u zowel in Nederland als op reis. Uw specialist kan u vertellen of uw medicijnen de afweer onderdrukken.

U kunt zich beschermen tegen een aantal infecties met vaccinaties. Het beste is om u te laten vaccineren op het moment dat u geen medicijnen gebruikt. Als u al medicijnen gebruikt, is het soms nodig om deze tijdelijk te stoppen. Uw verpleegkundige of specialist maakt op de polikliniek een vaccinatieplan met u.

Heeft u specifieke vragen? Stel die dan aan uw specialist.

In deze folder leest u meer over:

- Vaccinaties tegen infecties die u in Nederland kunt krijgen.
- Vaccinaties voor als u gaat reizen.
- Maatregelen die u vooraf moet nemen en de aandachtspunten tijdens de reis.

Vaccinaties

Een vaccinatie is een injectie met een ziekteverwekker in een onschadelijke vorm. Uw lichaam reageert hierop door antistoffen tegen deze ziekteverwekker te maken. Door deze antistoffen kan uw lichaam snel reageren wanneer het écht in aanraking komt met de ziekteverwekker.

Via het Rijksvaccinatieprogramma heeft u waarschijnlijk als kind al verschillende vaccinaties gehad.

Vaccinaties in Nederland

Als u afweer onderdrukkende medicijnen gebruikt is uw afweersysteem verzwakt. U kunt dan sneller bepaalde infecties krijgen. Daarom is het belangrijk om de kans op infecties te verminderen met vaccinaties. Een aantal van de vaccinaties die geadviseerd worden, zijn:

Pneumokokkenvaccinatie

U heeft een verhoogd risico op infecties van de bovenste luchtwegen. Er is een vaccinatie tegen een aantal typen pneumokokken. Na een vaccinatie bent u dus gedeeltelijk beschermd. Aangezien het een ziekte is die ernstig kan verlopen, is het verstandig te vaccineren bij gebruik van afweer onderdrukkende medicijnen. Voor pneumokokken wordt een schema van 2 vaccinaties geadviseerd. De vaccinatie moet in principe iedere 5 jaar worden herhaald.

Griepvaccinatie

U komt in aanmerking voor de jaarlijkse griepvaccinatie (Influenza). U kunt hiervoor naar uw huisarts. De griepvaccinatie beschermt helaas niet tegen alle griepsoorten die er zijn.

COVID-vaccinatie

Ieder jaar wordt opnieuw bepaald welke mensen in aanmerking komen voor een COVID-vaccinatie. Mensen met afweer onderdrukkende medicijnen behoren daar ook toe. Een COVID-infectie kan bij hen ernstiger verlopen. Wij adviseren u dan ook om jaarlijks een COVID-vaccinatie via de GGD te halen.

Humaan papillomavirus (HPV)

HPV is een virus dat u kunt krijgen door seksueel contact. Bijna iedereen raakt wel een keer ermee besmet, zowel mannen als vrouwen. Het virus kan verschillende vormen van kanker veroorzaken, waaronder baarmoederhalskanker. Meestal ruimt het lichaam het virus zelf op. Als iemand afweer onderdrukkende medicijnen gebruikt, dan gaat dit minder goed.

Een HPV-vaccinatie is nuttig voor zowel mannen als vrouwen jonger dan 26 jaar. Het vaccin werkt het best als deze gegeven wordt voordat iemand seksueel actief wordt. Voor HPV wordt een schema van 3 prikken geadviseerd.

Waterpokken en gordelroos

Het varicella zoster virus kan waterpokken (varicella) of gordelroos (herpes zoster) veroorzaken. Bij bepaalde medicijnen heeft u een hoger risico om dit te krijgen. U komt dan in aanmerking voor een vaccinatie tegen het varicella virus, ongeacht of u in het verleden waterpokken of gordelroos heeft gehad. De vaccinatie bestaat uit 2 prikken, met 1-2 maanden ertussen. Uw arts bespreekt met u of een vaccinatie bij u nodig is.

Vaccinaties als u op reis gaat

De GGD en andere reizigerspoliklinieken geven informatie over welke vaccinaties worden geadviseerd als u op reis gaat. Dit is afhankelijk van de landen die u gaat bezoeken, uw verblijfsduur, de activiteiten tijdens uw reis en de verblijfsomstandigheden. Op de website www.ggdreisvaccinaties.nl zijn algemene adviezen te vinden. Voor een advies op maat maakt u een afspraak op het reizigersspreekuur.

Heeft u in de toekomst reisplannen, dan raden wij u aan om u te laten vaccineren vóórdát u met afweer onderdrukkende medicijnen start. Als u al gestart bent, kunnen bepaalde vaccinaties niet gegeven worden of ze bieden minder bescherming. Vaccinaties beschermen u niet tegen alle infecties die u in het buitenland kunt krijgen.

Bent u nog aan het herstellen van een verergering van uw ziekte of is de ziekte niet rustig? Dan is het verstandig om eerst met uw behandelend arts, de verpleegkundig specialist of verpleegkundige te overleggen of er bezwaren zijn om op reis te gaan naar het buitenland. Doe dat, zo mogelijk, ruim op tijd.

Hepatitis A vaccinatie

Voor veel landen buiten West-Europa wordt vaccinatie tegen hepatitis A geadviseerd. Als u al afweer onderdrukkende medicijnen gebruikt moet u minimaal 6 weken voor de reis een afspraak voor een reizigersconsult maken. Dit is belangrijk omdat deze vaccinatie bij gebruik van afweer onderdrukkende medicijnen soms niet goed aanslaat. Vier weken na de vaccinatie wordt er bij u bloed afgenomen om te kijken of u voldoende antistoffen heeft. Als u te weinig antistoffen heeft, dan krijgt u vlak voor de reis nog directe antistoffen. Hepatitis A is een geïnactiveerd vaccin en is veilig, ook bij gebruik van medicijnen.

Hepatitis B vaccinatie

U komt in aanmerking voor de hepatitis B-vaccinatie als u reist naar niet-westerse landen. Dit is omdat u een verhoogd risico heeft op om medische zorg in het buitenland nodig te hebben. Ook kunt u een indicatie hiervoor hebben door bijvoorbeeld het werk dat u doet.

Gele koorts vaccinatie

Gele koorts komt vooral voor in delen van Afrika en Zuid-Amerika. U kunt gevaccineerd worden tegen gele koorts voordat u start met afweer onderdrukkende medicijnen. Als u bepaalde afweer onderdrukkende medicijnen gebruikt, kunt u de gele koorts vaccinatie **niet** krijgen. Deze vaccinatie is namelijk een levend verzwakt vaccin. Wij raden u af om te reizen naar gebieden waar gele koorts voorkomt als u niet gevaccineerd bent. U kunt eventueel met uw behandelend arts bespreken of u tijdelijk met de medicijnen kunt stoppen. Doe dit alleen in overleg met uw arts! Per medicijn en per vaccin wordt een advies gegeven over de tijd tussen vaccinatie en (her)start van de medicijnen.

Mogelijk worden er meer reisvaccinaties geadviseerd.

Kosten

Vergoeding van een vaccinatieconsult bij de GGD en reisvaccinaties vallen niet onder uw behandeling in het ziekenhuis. De kosten kunt u vinden op <https://www.ggdreisvaccinaties.nl/tarieven>, selecteer GGD Zuid-Holland Zuid.

Na het consult betaalt u de factuur met uw pinpas. Mogelijk worden de kosten vergoed vanuit uw aanvullende zorgverzekering. Ga vooraf bij uw zorgverzekering na wat er voor u vergoed wordt. U krijgt van de GGD direct een factuur op naam mee.

Vaccinaties tegen pneumokokken, influenza en COVID worden vergoed via de overheid of huisarts. Onder bepaalde voorwaarden wordt het Shingrix vaccin tegen gordelroos ook vergoed. Uw behandelaar kan daar meer informatie over geven.

Adviezen voor reizen

Medicijnen meenemen op reis

Gebruikt u medicijnen? Dan moet u rekening houden met:

- Controleer de houdbaarheidsdatum van de medicijnen voordat u op reis gaat.
- Neem de originele bijsluiter van de medicijnen mee op reis.
- Vraag aan de apotheek om een overzicht te maken van de medicijnen die u gebruikt. Dit noemen we een medicijnpaspoort. Hierin staat alle informatie over uw medicijngebruik en eventuele allergieën.
- Bepaalde medicijnen moeten ééns per voorgeschreven periode gegeven worden. Bijvoorbeeld één keer in de acht weken. Houd hier rekening mee als u uw vakantie plant. Bespreek dit zo nodig met de uw arts, verpleegkundige of verpleegkundig specialist.
- Door bepaalde medicijnen kunt u gevoeliger zijn voor zonlicht. Lees daarom de bijsluiter van de medicijnen die u gebruikt en gebruik een goede zonnebrandcrème.
- In de auto, caravan of tent kan het erg warm worden. Zetpillen worden dan zacht. Crèmes en oogdruppels bederven. De houdbaarheid van andere medicijnen kan verminderen. Gebruik een koeltas voor medicijnen die koel bewaard moeten worden.
- Gaat u naar het buitenland en gebruikt u medicijnen die onder de Opiumwet vallen? Dan heeft u een speciale verklaring nodig van de huisarts of arts die het medicijn voorgeschreven heeft. In veel landen worden sterke pijnstillers, slaap- en kalmeringsmiddelen of andere medicijnen als verdovende middelen beschouwd.

Dit kunnen ook landen van de Europese Unie (EU) zijn. Informeer vooraf of u een medicijn mag meenemen. Bijvoorbeeld bij de ambassade van het land waar u naartoe reist. U vindt meer informatie op www.hetcak.nl.

Medicijnen in het vliegtuig

Voor vliegvakanties gelden algemene instructies over het meenemen van vloeistoffen en gels. Als u medicijnen meeneemt gelden de volgende aandachtspunten:

- Stop de medicijnen in uw handbagage. In het bagageruim van het vliegtuig kan het namelijk vriezen.
- De meeste medicijnen mag u in uw handbagage meenemen. Draag uw medicijnen liever niet direct op het lichaam, want dat kan te warm zijn.
- Vloeibare medicijnen mogen meegenomen worden in een verpakking niet groter dan 100 ml en verpakt in een hersluitbare zak.
- Als u medicijnen in grote verpakkingen (zoals klysma's) of met injectienaalden gebruikt adviseren wij u ruim van tevoren contact op te nemen met uw vliegmaatschappij om te vragen hoe u de medicijnen het beste mee kunt nemen.
- U heeft een medicijnpaspoort nodig. Deze kunt u bij uw apotheek vragen. Zo toont u aan dat u de medicijnen nodig heeft.

Aandachtspunten op reis

Vaak wordt op reis anders gegeten dan thuis. Dit kan invloed hebben op uw ontlastingspatroon. Ook is het mogelijk dat u ziek wordt.

Reizigersdiarree

Reizigersdiarree lijkt niet vaker voor te komen onder patiënten met een afweerstoornis. Wel kan een infectie ernstiger verlopen. Overleg met uw arts of het verstandig is om antibiotica mee te nemen.

Het is belangrijk om als voorzorg voldoende hygiënische maatregelen te nemen:

- Gebruik dranken uit verzegelde flesjes.
- Kook het (drink)water enkele minuten.
- Poets uw tanden met mineraalwater of gekookt water.

Neem geen ijsblokjes, rauwe groenten, sla, niet-gepasteuriseerde melk, niet-gepasteuriseerde kazen, roomijs, rauwe of onvoldoende gekookte vis, schaaldieren en schelpdieren, rauw of onvoldoende gebakken vlees en fruit dat u niet zelf heeft geschild.

Zorg dat u in geval van diarree voldoende drinkt en zout eet. U kunt ORS (Oral Rehydration Solution) gebruiken bij diarree. Als diarree langer dan 48 uur aanhoudt, kunt u het beste naar een arts gaan.

Verergering van klachten tijdens de reis

Besprek vooraf met uw arts, verpleegkundig specialist of verpleegkundige wat u moet doen als u een verergering van uw klachten krijgt tijdens de reis. Soms kan het nodig zijn dat u tijdens uw reis naar een buitenlands ziekenhuis moet gaan voor medische beoordeling en/of behandeling.

Vergoeding van kosten

In hoeverre een behandeling in het buitenland vergoed wordt, varieert per verzekering. Informeer hierover bij uw zorgverzekeraar en reisverzekering. Ook is het verstandig u te verzekeren voor mogelijke repatriëring in geval van nood.

Meer informatie

- GGD reizigersinformatie www.ggdreisvaccinaties.nl
- Landelijk Coördinatiecentrum Reizigersadviesing www.lcr.nl
- Wetgeving rondom medicatie vallend onder de Opiumwet meenemen naar het buitenland www.hetcak.nl
- App GGD Reist mee

Tot slot

Als u na het lezen nog vragen heeft kunt u contact opnemen met uw behandelaar of de GGD Zuid-Holland Zuid.

GGD Zuid-Holland Zuid, tel. (078) 770 85 08 (maandag t/m vrijdag 09.00-16.00 uur).

Albert Schweitzer ziekenhuis

juni 2026

pavo 1583